

# DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 19. — kr.  
Félévre . . . . . 10 " — " — "  
Negyedévre . . . . . 5 " — " — "  
Egy órára . . . . . 1 " — " — "  
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: KOHÁNYI GYULA.  
Főmunkatárs: IJ MÓRÍ CZ PÁL.  
Kiadók: HOFFMANN és TÁRSA.



Hirdetési díj.

Haasos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzet  
hasasok aha szerint jutányos áron vetének fel. Bélyeg-díjmin  
den külön bejuttatást 30 kr.

## Valóság vagy mende-monda ?

Nem tudom, hogy alapos híre vagy mende-monda, a mit beszélnek, hogy az osztrák kormány ragaszkodik ahhoz, hogy Magyarország kvótája a a bekövetkező tíz évben 37.2 százalék legyen és hogy a magyar kormány a 34.8 százalékhoz szándékozik kötni tárczáját.

Olvasóink tudják, hogy a mostani kvótaarány 31.40 százalék.

Jelenleg a közösiügyi költségek keretszámban 158 millió forintra rugnak és a harmadik kvóta időszak évtizedének átlagát véve a közösiügyi költségek egy százaléka egy millió ötszáz ezer forintot tesz ki, ha tehát keretszámokban szólva 6 százalékkal emelik a kvótát, ez emelés az országra 9 millió forint új terhet fogna róni.

Emlékezzünk meg arról, hogy Magyarország összes földmivelésügyére keretszámban csak 5 millió forintot bír áldozni, pedig az ország 18 millió lakosából 13 millió él földmivelésből.

Emlékezzünk meg arról is, hogy a közoktatás nemzeties ügyére csak 11 és fél milliót áldozhat a nemzet, pedig jövője a közoktatás mivoltától és milyen voltától függ.

Ha ezeket meggondoljuk, elkeseredünk és mélyen megbotránkozunk azon, hogy hová sikamlík az ország a 67-es közösiügyes alapon!

Jól tudjuk, hogy a hatvanas években egész 65-ig, tehát a 67-es kiegyezést megelőző években, az osztrák uralom alatt a központi pénztárnak az örökös tartományai 317 milliót szolgáltattak, tehát az igazi arány 25.05 és 74.94 lett volna az osztrák gazdálkodás szerint.

Tudjuk, hogy ez aránynál sokkal nagyobb fogadott el a magyar 67-es bölcsesség, mely azonban nem ment odáig, hogy meghatározta volna a kvóta kiszámításának alapját.

A figyelembe vehető jövedelmek alapján a ténylegesen fizetett kvóta Magyarországot eddig összesen 44 millió forinttal károsította meg.

Csak az utolsó kvótaidőszakban érte el a rég megállapított arányt a tényleges fizetési képességi arány, a két ország jövedelmét véve tekintetbe.

Azonban hazánk teherviselési képességére mélyen befolyanak a népességi és kereseti viszonyok, olyannyira, hogy egészen megváltoztatják az egyenes és közvetett adók összehasonlításából eredő arányt. Ez összehasonlítás szerint Ausztriában minden fejre 16 frt 60 kr. nálunk 14 frt 54 kr adó esnek;

de ha a két országban a keresők arányát tekintjük, akkor minden magyar keresőre 31 frt 34 kr adó esik, holott minden osztrák keresőt csak 29 frt 26 kr terheli.

Pedig a kereseti viszonyok nálunk terheesebbek, mint Ausztriában, bár minden kereső nálunk nagyobb terhet visel; mert a mezőgazdasággal foglalkozó az év nagy részében kereset nélkül van holott egy iparos állam népe egész évben kereső.

Egyébiránt az ország úgy is óriásilag el van adósodva és míg összes adósságok 1881-ben 2236 millióra rugtak, 1891-ben már 4070 millióra emelkedtek és miután a lakosság 75%-ka östermeléssel foglalkozik, a földmivelő magyar népre esik személyenkint 254 forint adósság, holott az osztrákokra csak 140 forint.

Ha azonban eltekintünk az osztrák kormány követelésétől és a magyar kormány állítólagos állásfoglalását vesszük, az állítjuk, hogy ezt csak ép oly kevéssé fogadhatja el az országnak még a 67-es alapon álló része is.

A teherszaporodás e szerint kisebb lenne bár, de az elv fenmaradna, hogy az osztrákok ránk róhatnak kvótaszaporítást, ha ezt erősen követelik.

Bőven okadatolt átiratokban bebizonyította a múlt országgyűlés kvótabizottsága azt, hogy a kvóta arányát felemelni nem igazságos és nem lehet.

E bizottság tagjai most is oszlopai a kormánypártnak és e párt nem huzdoltolhatja meg oly szegénytelenesen önmagát, hogy elfogadjon olyat, a mit ugyanaz a párt rövid idővel ezelőtt hosszú és érett megfontolás után lehetetlennek nyilvánított.

A mi minket illet, a függetlenségi és 48-as pártot, mi sohasem fogjuk elismerni a kvóta jogosultságát; mi semmi kvótát sem akarunk fizetni; mert a magyar állam minden költségeit összességükben kell, hogy viselje a nemzet, de semmi más állammal állandó közös ügye nem lehet, ha önálló magyar állam.

A 67-es alap egyik legkirívóbb torzkinövése az, hogy nekünk azért kelljen folyton és folyvast többet fizetni Ausztriának, mert pótolni kellvén az osztrák zsarnokoskodás által eredményezett mulasztásokat, folyton nagyobb mérvben költségeznünk kell, hogy felemelkedhesünk a polgárosodott államok színvonalára.

Szarvas okoskodás az, hogy azért kelljen többel járulnunk a kvótahoz, mert többet kell költenünk saját álla-

munkra; a józan ész szerint az államnak, ha többet kell költeni egy irányban, kevesebbet kell költeni a másikban; és minden irányban folyton többet költeni, kivált mikor a keresőnek ma kétszer annyit kell termelni, hogy ugyanannyit vegyen be, mint harmincz év előtt és örült politika lenne, s ha magánegyén tenné, családja gyámság alá helyezné.

Nem szabad engedni, hogy még a legfontosabb világesemények se tereljék el az ország figyelmét attól a kérdéstől, mely úgy függ feje fölött, minf egy rothadt kötélen csüngő Damokles-kard.

A nagy európai kérdések mellett van egy nagy magyar nép megéiheté-sének kérdése.

Mig a Keleten vizsgáljuk a félholdat és a görög Mars csillagának vért jósló vörösös fényét, ne járjunk úgy, mint az egyszeri csillagász, a ki az eget nézve, a verembe esett a földön.

Se kicsiny, se nagy kvótaemelés eddig is, mig el nem érhetjük a kvóta teljes eltörlését!

**Kossuth Ferencz.**

**A kvótaemelés ellen** tüzetesen megokolt fölrattal járult a képviselőházhoz Fejérvármegye közönsége. A kvóta-bizottság munkálatai — ugymond a fölrat — kezdetben reményt keltettek bennünk, hogy az azokban elfoglalt álláspont érvényesüni is fog. Ámde midőn látunk kell, hogy egész Ausztria vezeregényeitől és testületeitől a lakosság utolsó rétegeig átörhetlen falanxként tömörül követelése körül, elérkezettnek látjuk az időt, — hogy a vármegyék, melyek a szabadság szeretete és a vele járó önfeláldozás által az ezredeves multjat megünnepelelt országban mindig éltető elemei voltak, fölemeljek tiltakozó zavukat. Ural ezután a fölrat Magyarország válsados gazdaság helyzetere s kimutatja, hogy »bár azelőtt nem haladtunk oly gözerővel, mint most, de gazdagabbak voltunk, s most, midőn a haladás bizonyos fokát elértük, sokkal szegényebbek vagyunk«, hogy a mások által fennen hirdetett gazdaságunk nem egyéb, mint csalóka délibáb, melyben a tagadhatatlanul rohamosan fejlődő fővárosunkban nemrég rendezett kiállítás a gazdagodás biztos alapját nélkülöző képet tart elénk. — Ausztria szomszédaiok Magyarország viszonyait a kifejtett fény és csillogás után iélve meg, előttünk úgy tűnik föl, mintha mi az ő rovásukra valóban gazdagodtunk volna. Deha igazságosak akarnak lenni, lehetetlen be nem látniok, hogy kívánságuk nem csak nem jogos, de méltánytalan, sőt igazságtalan is amaz Ausztria részéről, mely nem küzd oly nagy válsággal s annyira mostoha viszonyokkal, mint az agrikultur magyar állam. Mindezek után kerí a képviselőházat, hogyja kvóta emelése ellen egyértelműleg s teljes határozottsággal állást foglaljon.

### Kiss Albert beszéde.

— Elmondta a képviselőház márcz. 5-iki ülésén. —

**K i s s** Albert: T. ház! A vita bezárása előtt kérek szót; hogy részint Berzeviczy Albert t. képviselőtársam mai beszédének egy pontjára igénytelen észrevételemet megtegyem. (Halljuk! Halljuk!). részint a vallás és közoktatásügyi miniszter urnak a vita elején elmondott beszédében felvetett nagy horderejű elvek közül azon elvekre vonatkozólag, amelyekben a t. miniszter urral egyet nem értek, egyéni meggyőződésemet és véleményemet elmondjam. (Halljuk! Halljuk!)

Hogy eljött már az az idő, mikor a t. közoktatási miniszter ur nyíltan is odaállott a nemzeti egységes kultúra azon talapzatára, a melyet ezen függetlenségi és 48-as párt oly régi idő óta sürgett, melynek elfoglalását különböző alkalmakkor, különböző szavakkal, különböző indítványokkal oly sokszor sürgett. (Ugy van! a szélsőbaloldalon) ennek csak örvéndeni tudok. Ohajtom, hogy a miniszter ur, ha megtalálta azon archimedési pontot, melyre hivatkozott, a nemzeti egységes kultúra ezen pontjáról nemzetünket nagygyá és hatalmasra tehesse!

Mi, ezen függetlenségi és 48-as párt tagjai a nemzeti kultúra érdekében, mióta én e háznak egyik igénytelen tagja vagyok, minden alkalmammal és teljes erőmből igyekeztünk kötelességünket teljesíteni. Sohasem kiesnyeskedtünk, sőt inkább minden politikai pártállást felvetve, ebben a közös munkában részt venni óhajtottunk. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Nemzetünk kulturai előhaladását azon az alapon, a melyre most a t. miniszter ur nyíltan ráállott, kiépíteni teljes erőmből egész odaadással törekedtünk. Azért óhajtom, vajha az a nagy cél, a mely kitűzetett, a közel jövőben együttes munka, közös akarat által, habár nagy áldozatok árán is elérhető, megvalósítható legyen. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

De azt is jelezni kötelességem, hogy a t. miniszter ur által felvetett oly nagy horderejű elvek közül mindegyikkel nem értek (Zaj a jobboldalon)

**E l n ö k**: (csenget) Csendet kérek itt a jobboldalon!

**K i s s** Albert: A jelen alkalmammal csakis azon elvekre óhajtok rámutatni, azért, mert a t. miniszter ur beszédében nyíltan jelezte, hogy ezen elveket azért veti fel, hogy az ide vonatkozó törvényalkotása előtt alkalmas legyen ezen ház minden tagjának azon nagy horderejű elvekre vonatkozólag saját nézetét nyilvánítani. Majd ha ezek az elvek törvényjavaslat formájában a t. ház elé beterveztetnek fognak, akkor lesz ideje és helye, hogy azon törvényjavaslatok felett mi az ellenzék tagjai nyíltan és őszintén bírálatot tartsunk. Most ez ezekkel szemben elegendőnek tartom csak egyszerűen az észrevétel szűk keretében maradni. (Halljuk! Halljuk!)

Hogy beszédemben a mélyen t. miniszter ur beszédének vezérfonalát követhessem, én is a felsőbb oktatás kérdésével kezdtem.

Felsőbb oktatásunk rendezésére igen nagy szükség van s ha ezen rendezést az egyetemi rendszer alapján úgy akarjuk, a mint azt a mélyen t. miniszter ur Anglia, Hollandia és Németország példájára hivatkozva beszédében felemlítette s ha valószínű fog az, a mit mai beszédében Berzeviczy Albert t. képviselő társam kiemelt, hogy meglévő akadémiaiink közül mindazokat, melyek az oly súlyos és nehéz megpróbáltatások közt is tényleg bebizonyították, hogy életképesek, fel akarjuk emelni az egyetemi fakultás magaslatára és színvonalára; akkor eljött az ideje, hogy törvényalkotásilag megállapítsuk, mi az az egyetem? De mikor ezt megállapítani akarjuk, ha egyszersmind akarjuk az egyetemnek valódi nagy célját is, hogy az nemcsak tanítson, de a tudományokat is művelje, ezen meghatározásnál nagyon vigyáznunk kell.

Nem szabad kizárni a versenyt az egyetemnek oly meghatározása által, mely az egyetemnek állításának jogát tulságosan korlátozza, a fele-

zetek alkotmány által biztosított azon jogát, melyre a t. miniszter ur rámutatni méltóztatott, illuzoriusá tegye.

Azon a téren, melyet a t. miniszter ur felvetett melyhez már többen szóltak, de a részletekbe nem bocsátkoztak, találkoztunk már oly specialitással, mint pl. Török Bertalan t. képviselőtársam mai beszéde. Én nem zárkozom el előle, sőt megvallom, azért s ólalam lel, hogy ebbe a kérdé-be nyíltan és őszintén belebocsátkozzam. Ertem az egyetemeken, a theologia facultások a hittani karok felállításának kérdését. Nem fogok felekezeti szempontból szólni, mert ilyen kérdésben e házban minden alkalmammal igyekeztem őszintén és meggyőződésem szerint úgy szólni, hogy mindenkor hazám és nemzetem jól felfogott érdekeit tartsam szem előtt. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Én azt a törekvést azt az eszmét, hogy egyetemeken a theologiai karok is helyet legyen, helyeslem és örömmel üdvözölöm oly feltétel mellett, ha ennek lehetősége mindegyik egyetemen és minden törvényesen elismert, vagyis a miniszter ur által u. n. történelmi egyházak részére lehetővé tehető. És itt különbözik az én felfogásom a miniszter urétól. Nem tartanám tapintatos dolognak, sőt veszélyes kísérletezésnek gondolnám, ha a miniszter ur úgy osztaná meg a hittani képzést a két egyetem között, mint azt példa gyanánt felhozta: hogy t. i. a budapesti egyetemen a róm. katolikus és a görög kath. anyaszentegyház lelkészjelöltjei, a kolozsvári egyetemen pedig, mint mondotta, az egyesült protestáns és keleti román egyház lelkészjelöltjei részére állítatnak fel ily hittani intézet. Ha ez eszmét elfogulatlanul bírájuk, lehetetlen tagadnunk, hogy ha egyik egyetemen azon egyházak lelkész-növendékei nyerhetnek képzést, melyek a pápa fennhatóságát elő-mérik, a másikon pedig azon egyházak hittanhallgatói, a mely egyházak azon fennhatóságot el nem ismerik: akarva, nem akarva arra az egyetemre oly felekezeti jelleg lesz ruházva, melyet e két egyetem sem egyikeről, sem másikról letörölni többé nem lehet. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Én óhajtom, hogy a hittani intézetek felállításának, de állitassanak fel úgy, mint a miniszter ur nagynevű elődje b. Eötvös József 1848-ban tervezte, a mely tervezet aktái a t. miniszter ur előtt bizonyára ismeretesek. További részletekbe nem bocsátkozom, mert az idő előre haladt s azok különben is ismeretesek. De azt nem hallgathatom el, hogy a t. miniszter ur ismételve említett, miszerint Kolozsvárott az «egyesült protestáns egyház» részére akar hittani intézetet létesíteni: pedig ez idő szerint Magyarországon eg eszt protestáns egyház nincs, ilyet nem ismerek.

**W l a s s i c s** Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter: Mind a kettő részére! Így értem.

**K i s s** Albert: Lehet, hogy így értette a miniszter ur, de nem úgy mondta. Ohajtom, vajha az idő azon egyesülést meghozza, de még azon idő el nem következik, addig annak hasznos volta felett, lehet máshol az eszméserét folytatni, de a törvényhozás terén ide vonatkozólag intézkedni nem lehet.

Az egyetemek kérdésénél még csak egyet jegyzek meg. Én tanügyi téren a központosítás híve nem voltam és nem vagyok. A versenyt kizárhatónak a tudomány érdekében nem tartom.

Ép azért rá akarok mutatni a budapesti egyemen tapasztalható és gyors orvoslást sürgető azon helyzetre, a melylyel mindenki, a ki a dolgot őszintén vizsgálja, naponként találkozhatik. A fennálló vizsgarendszer az ifjúság oly nagy tömegét terelte ide, hogy a miniszteri jelentés szerint a budapesti egyetem több mint 4000 hallgatójával a világ 139 egyeteme között látogatottság szempontjából az ötödik helyet foglalja el. És vajjon az egyetemen mit tapasztalunk? Vajjon ennek tanárai előadással és a tudomány művelésével vannak elfoglalva? Nem! Hanem összes idejüket igénybevevő működésüket megszübbasztó, bár jövedelmező örökös vizsgálatartással, a

melynek annyi káros következményét érezzük.

Ezen lehet és kell is segíteni. — Erre céloz az a vizsga rendszer, a melyről ma itt is említés téteteit. Nem vádként hoztam fel ezt, hanem azért, mert ezen a téren igen kívánatos a minél gyorsabb segítés. (Helyeslés a szélsőbalalon.)

Most pedig áttérek a középoktatás kérdésére. (Halljuk! Halljuk!)

Megvallom, hogy a Berzeviczy Albert t. képviselőtársam által mai beszédében ide vonatkozólag felállított tételt nem tudom meg egyeztetni a t. miniszter ur által hangoztatott eszmével. Gondolkoztam én is azon, hogy mi lesz az az egyenjogosítású középiskola s miben fog az különbözni az eddig hangoztatott s ennek a háznak mult ülészekében a tulyomó nagy többség által helyeselt egységes középiskolától. Ha azt úgy fogom fel, a mint azt ma Berzeviczy Albert t. képviselőtársam mondotta, mert a tanaanyag törzsére nézve meg lesz közöttünk az egység, akkor nem tudom megérteni a mélyen t. miniszter urnak erre vonatkozó jelentését, ugyanis, a t. miniszter ur azt mondja, hogy azoknak a középiskoláknak nem kell annyira hasonlítaniok egymáshoz, mint tojás a tojashoz. Sőt mikor beszédében azon kérdéssel foglalkozik, hogy a középiskolák ezental mire képezzenek? — feleletként azt adja, hogy az egyetemre. És mikor az egyetem különböző fakultásairól szól, akkor már eltér Berzeviczy t. képviselőtársam mai kijelentésétől, mert azt mondotta, hogy oly városokban, ahol több középiskola áll fenn, lehet azt oly módon szervezni, hogy az egyik középiskolában a c'assicus nyelvek a másodikban a modern nyelvek (Ellenmondás a jobboldalon) — a t. miniszter ur így mondotta s a harmadikba pedig a matematika képezzék a főtantárgyat. Sőt tovább ment és azt mondotta, hogy oly községekben, ahol csak egy középiskola van, a mostani bifurcatiót, vagyis a görög-pótló tanfolyamot is meg lehet tartani.

Lehet t. képviselőház, hogy tévedek, mert ezen kérdések gyakorlati alkalmazása képe-sebbé tesz bárkit az új alkotást majd megbírálni, de azt már most állítom, hogy ha ez a középiskola ilyen sokféle alakban módosítható akkor az lehet egységesen jogosító, de a képzésre, oktatásra nézve egységesnek azt nem tekinthetem. Azért szólaltam fel, hogy ez eszmét tisztazzuk, mert attól félek, hogy nagyobb chaos fog bekövetkezni és nehezebb fogjuk tenni a középiskolai növendékeknek az egyik középiskolából a másik középiskolába való átmeh-tését.

És most t. ház, óhajtok még megjegyeztes-ni a középiskolai tanárok fizetésének itt felvetett kérdésére is. (Halljuk!) Nem tartottam szerencsés gondolatnak, mikor középiskolai tanárainkat a rang és fizetési osztályzatba sorozták. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon) Nem tartottam szerencsés gondolatnak azért, mert a középiskolák tanárai közt nem csak fizetési különbséget, hanem rangkülönbséget teremteni mindig veszélyesnek mon-dottam. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Nem rég született meg az a törvény és mit tapasztalunk?

Az a rang és fizetési osztályokba való beosztás a tanárok közt nem csak különböző fokozatokat kezd megteremteni, hanem fájdalommal tapasztaljuk, hogy az elégedetlenségnek, a protekció keresésnek egyik kulforrása kezd lenni. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon) és a különben is meglévő panaszoknak még nagyobb és tágasabb tért nyit. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Én tehát t. ház, ha már az a törvény megalkottatott és a középiskolai tanárok azon rang és fizetési osztályokba besoroztattak, óhajtom, hogy azon középiskolai tanároknak jogos és igazságos kérelmük kellő figyelembe részesítésék és a meghozott törvény minél gyorsabban és reájuk nézve minél kielégítőben végrehajtsák. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Még egy tárgyról óhajtok szólni és ez az igen fontos tárgy a felső leányoktatás kérdése.

Felső leányoktatásunk terén az igen t. miniszter ur szintén egy eszmét hozott a t. ház elé, melyre vonatkozólag már az előintézkedéseket már megtette. Ertem leányainknak azon feljogosítását, hogy az egyetemi oktatásban részt vehessenek. Ezen eszme magában helyes. De a megoldási módokat az, mit mit nem tartok szerencsésnek, mert félek, — hogy a czélt elérni nem fogjuk (Halljuk! Halljuk!)

Azt méltóztatott ugyanis mondani, hogy szakközégekkel tanácskozásokat folytat oly czélból és oly irányban, hogy a felsőbb leány iskolában meglevő hat osztály felett egy két éves tanfolyam megnyitassék oly czélból, hogy ezen két éves tanfolyam keretében és a két év alatt azon leányok, a kik az egyetemre feljutni óhajtanak, a kellő képzést megnyerhessék és eddigi tanulmányaikat kiegészíthessék.

T. ház, nézzük a maga egészében, hová vezethet ez? Felső leányoktatásunk terén idáig is még nagyobb a túlterheltség, mint a fiúk részére fennálló középiskolákban. Sajnálom, hogy a túlterheltség ez ülésen is kétségbe vonatott. Pedig, hogy ez megvan, hogy ez ellen óvszert kell keresni minél előbb, ezt én állítom és a tapasztalat én mellettem bizonyít.

Nem hiszem, hogy legyen ennek a háznak oly tagja, figyelemmel kísérte, nekem igazat ne adjon. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon) midőn azt állítom, hogy a túlterheltség megvan. Azért is szólalok fel, mert ennek kétségbe hozatala ezen baj orvoslását hátráltatja, pedig ezen a bajon segíteni kell. (Helyeslés) ha ez meg van a gymnasiumokban, sokkal nagyobb mértékben van még a felsőbb leányiskolákban, hol azon leánygyermeknek sok oly tantárggyal kell foglalkoznia, a melyekkel a gymnasiumokban a fiúk nem foglalkoznak. Ilyen p. o. a női kézimunka, a mely sok időt elrabol, s a gazdaszonykodás tan és az evvel egybekötött házi foglalkozás. De nézzük magukat a tantárgyakat. Abban a felső leányiskolában a növendékeknek saját anyanyelvén kívül tanulnia kell a német nyelvet, a francia nyelvet, a mi a gymnasiumokban csak fakultatív tantárgy. Ha mármost még meg kell tanulnia a klasszikus nyelvek közül a latint sőt a görögöt is és ha hozzá vesszük, hogy a nem magyar nemzetiségű leányoknak saját nyelvét is alaposan meg kell ismernie, akkor annak a leánynak 5 esetleg 6 nyelvet kell nem több mint 8 év alatt elsajátítani. A grege női szervezet mellett a tananyagának oly balmazával, a mi még ezenkívül reá vár, egy leány megküzdeni vagy erőtlén, vagy ha megküzd, az egészségének és fejlődésének csak hátrányára lesz. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Kivételeket találhatunk, de a nagy többségnél azon tervezett rendszer meg fogja bosszulni magát. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Óhajtom, hogy a leányok kiképzésének, hogy a szorgalmas, lehetséges, becsületes leány megélhetése biztosíthatassék. Örülök annak, ha a tehetségesek feljutnak az egyetemre is, de akik feljutnak, azokat oly pályára óhajtanám megnyerni, a mely pályán a mostani szakrendszer mellett oly sok tantárggyal egyenhalmozni őket talán nem éppen szükséges. Óhajtom, hogy polgári és felsőbb leányiskoláink részére alkalmas és teljesen képzett tanároknak nyerhessünk.

W l a s s i c s Gyula vallás és közoktatásiügyi miniszter: Ez a czél! Ott van a philosophiai kar!

K i s s Albert: Ha ez a czél, az nem teszi mulhatlanul szükségessé, hogy a gimnáziumi összes tantárgyak egész tömegével a leánygyermeket egyenhalmozzuk. — En a leányok egyetemre jutását a növevelés terén csak kivételnek tekintem.

W l a s s i c s Gyula miniszter: Miis!

K i s s Albert: Akkor egyet értünk. De a fősulyt én az óvónő és tanítónő képzésre helyezném. Már ezen a téren a t. miniszter ural egyetérték és ha az óvónői és tanítónői képzés egyesített fog, egyáltalában nem idegenkedem meg attól sem, hogy az óvónői tanfolyam 2 éve fölé 3, esetleg 4 éves anit-

női tanfolyam állíttassék. És nemcsak az óvodát bízám rájuk, de kötelezőleg az elemi leány osztályok tanítását is, hogy mikor kepezünk és képesítünk a képesítettek részére kellő helyről, kellő elhelyezéséről is teljes mértékben gondoskodhassunk. Most, mikor a felvétel feltételeit oly alacsonyra méltóztatott szabni és mikor az óvónő képezdek oly nagy és megdöbbentő számban képesítenek, százzal találunk oly képesített óvónőket, a kik alkalmazást nyerni nem képesek, hanem a világgal meghasonolva reménységüket elveszítve örökös zugolódásba törnek ki. Ezt egészséges helyzetnek nem tekintem. (Helyeslés.)

Tudom. t. hsz, hogy mindezeknek és még sokkal inkább azon nagy reformoknak, a melyeket a miniszter ur fölemlíteni méltóztatott, megvalósítása végett pénzre, még pedig igen sok pénzre van és lesz szükség. Osztozom úgy a t. előadó ur által, mint a t. miniszter ur által kijelentett azon szavak igaz voltába, hogy eddig is sok reformot azért nem voltunk képesek létesíteni, mert anyagi erőnk hiányzott. De t. ház oly nagy eszmékért, mint a nemzeti kultúra fölépítése, tudnunk kell küzdeni és tudnunk kell áldozni.

Itt bocásson meg a t. ház nekem, ha azon meggyőződésben, hogy a függ. és 48-as párt tagjai e téren velem egyetértenek (Halljuk! Halljuk!) egy eszmét vetek föl egész komolyan én is, hogy a nagy czél megvalósítására az anyagi erőt megszerezhetjük. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.) Igen egyszerű, a mit én kérek. Méltóztatassék úgy a t. kormány, mint a t. többség a most folyó matban levő kiegyezési tárgyalások alkalmával nemzetünk jogos és igazságos érdekeit mególtalmazni, a quótát vagy alább szállítani, vagy legalább nem emelni és ily módon lehetővé tenni, hogy hazánk, nemzetünk vagyoni, ipari, kereskedelmi érdekei Ausztria érdekeinek kiszolgáltatva ne legyenek. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Akkor megvagyok győződve, hogy nemzetünk akarni is fogja, képes is lesz arra, hogy nemzeti kulturánk nagy művét fölépítse. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Azért tud is küzdeni és fog azért áldozni is. De ha a véderő folytonos növelésére és naponként szaporodó szükségére milliókat és milliókat megiszavazunk s ha hazánk és nemzetünk érdekeit Ausztriával szemben nemcsak nem védelmezzük, hanem ezen a téren is a terheket folytonosan és mindig emelni fogjuk, akkor t. ház, nemzeti kulturánknak épületét mi nem építjük föl. Akkor fog az felelőlni majd, ha hazánk állami önállósága, függetlensége ezen pártunk munkássága és küzdelme által létesülni fog. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ennek kijelentése után csatlakozom a pártunk nevében szólott Rátkay László t. képviselőtársam által elmondottakhoz. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

### Megnyitó beszéd.

A Nagy József, Vesseli, Magyar-Kegyess énekkari emléktünnepélyen a ref. Collegiumban, 1897. Márcz. 5-én elmondta:

#### Balogh Ferencz

hittanár, énekkari felügyelő.

Mint már jelentettük lapunkban, az ev. ref. főiskola ifjusága pénteken délután szép ünnepélyt rendezett énekkara javára a fenti kegyess alapítók emlékére. Az ünnepélyen az énekkar felügyelő tanára Balogh Ferenc hittanár mondta a megnyitó beszédet, melyet közérdekű s különösen az alapítványok történetének megvilágítása folytán bizonyára több oldalról veendő volta miatt az alábbiakban szó szerint közlünk:

Ime:

Elhangzott a halotti ének bus hullámozata, ily gyászoló énekkel kísérték énekkarunk nagy jöltevit utolsó nyugvó helyükre. A bus fájdalom a könyhullatási s a gyászéneket mintegy természetszerűleg követeli: »Az énekben a fájdalom es remény zendül meg» (Sabatier Pál), nagyságunknak e két alkotó eleme. —

Egy anva fájdalomnak könyei tükrében csillogott fel a mult században énekkarunk megtiszteltetése s a gyászének messzeható ereje. Özv. Gróf Rhédei Zsigmondné született Vesseli Kata egy levelet intézett Erdő-Szentgyörgyről (Magos Torda megye) 1771 Deczember 26. Debreczenben az énekkar akkori felügyelőjéhez, Varias János hittanarhoz, rajzolva benne bánatot, hogy szeretett férjét s egy siralmas év eltelte után egyetlen gyermekét, a család utolsó sarját, elragadta tőle a zord halál.

Mérhetlen bánatában gyermeke emlékezését fentartandó, feliratos ezüst táblát készített, azt a collegium könyvtárába akarta elhelyezni, s kérvén a tanárt az alkalommal emlékbeszéd tartására, annak előtte és utána pedig az ott dicséretesen folyó harmónia szerint énekeltessen verseket, szándékozik mind a beszédet, mind az énekeket kinyomatni, sebhedt szívére enyhület balzsam leendő az.\*

(E levél őriztetik a Collegium levéltárában.) Egy történeti adat ez, hogy az énekkarnak 126 év előtt »dicséretesen működött» őszhangzatos énekeivel, azoknak híre Erdély bércei közé elhatott s gyászénekei könyveket indítottak, de egyuttal belülről enyhületet varázsoltak elő.

Az enyhület a lélek tavasza. Enyhüle et kerestek és találtak énekkarunk barátjai, midőn az élet mulandóságára gondolva, éppen az égi élet feltámadás hírére — mint siri sötét felleg mögött rejlő hajnali sugárt — a gyászénekekben felragyogtató Cantusra vezették szívök egyik sugallatát. A zsenge tavasz küszöbén márcz. 5-én (1866) hunyt el ily gondolatok közt Debreczen fenkölt gondolkozású polgára Nagy József. Ő halála előtt 4 évvel tette végrendeletét Könyves Tóth Mihály nagyhatású lelkesítő társaság után, a végrendelet szavai szerint »vallása, hazája és szülővárosa iránt nem enyésző halála tanúsításául tíz ezer forintot oly czélra hagyott a collegiumnak, hogy ennek előre törekvő ifjai közül évenként egy-egy tanulmány utat tessen külföld tudományos pontjain s így a közművelődés emelésére hathasson. Hálálatos érzséssel telem el én is e szép alapítvány iránt, mert én is élveztem azt. — Egy másik rendeletében 2000 frtot hagyott az énekkarnak, hogy azzal is emelje, előmozdítsa az énekkar javát. Ezzel megnyitá a nagy alapítók szép sorozatát.

Ugyancsak márczius 5-én (1883) hunyta le szemét városunk egy másik derek polgára V e s e i Imre, a ki Révész Bálint finom lelkületű lelkipásztorral érintkezés után, míg egy felől új templom építésére tett szép alapítást, más felől az énekkarnak is 2000 frtot hagyott. Egyszerre emlékezzünk meg e napon a két nagy alapítóról. »Az áldozat megtisztítja és felemeli a lelkét» — mondá Plammarion öket is felemeli ez áldozat a nyomtalanul eltűnők sokaságából s mint tiszta alakok jelennek meg a történelem tagas csarnokában. — Példájok vonzott; az evangéliumi gyertya az asztalra tetetvén messze világított. Hü hitvese Kegyes Julianna felett kesergő férje Magyar Gábor (1889-ben) 200 frtos alapítványával; ujabban Kádár István emlékére rendelt hagyományával az édes atyját hamvaiban is szerető leánya (1895) szinte 200 frtot az énekkarhoz.

A női keblek is megnyilatkoztak: Kovács Terézia (1882), Jámbor Zsuzsanna (1884) és Fényes Zsuzsanna (1884) összesen 1600 frtnyi alappal gazdagított az ének tanítás pénztárát, a mult századi Ueszelenyi Kata példája után enyhület szallt lelkökbe az ének szent hangjainak ihletésére!

E tenyek fényesen szóló tanai az ének hatalmainak s az ősi erények nem hanyatlásának! E collegium minden teglája, minden intézménye áldozatoknak köszöni lételet, nem állani, hanem társadalmi erő támogatta a hívő nagy polgárok és polgárnők áldozatos szívein

\* Gróf Rhédei Ferencz 1666 nov. 8. szent-imrei birtokánál a termények tizedét a Collegiumnak rendelte állandóan, így kegyeletes viszony fűzte a főiskolát is a családhoz.

nyugodott és nyugszik. A siroszlopokat megemésztí az idő, utódok elhunytáival bemohosodnak, elvirágtalanodnak: de a tudomány hazára, a nemzeti nyelv enek, vallás ápolására letett alapítványok, mint a sirhantjai alól láthatatlanul ki nyúló kezek letörlik száz és száz szegény tanuló ifjú könyveit, tehetségeket elősegélik, s nemelyiket az egyház, haza és város oszlop emberévé képesítik; így a végakarát »hat, alkot és gyarapít« elmondható az oly jötevő adakozásokról. Alvilági Teréz (spanyol vallásos leány a XVI. században kuönös szava »meghalok, hogy meg ne hajjak.«

Hálával gondolunk a kegyelet e napján is rátok főiskolánk minden jötevői és ennek akarunk alapító barátai! — az élet pusztaságán vivagugtetet kepeznek ők. Szép gondolatok és berkeitek emléke itt él az egymást követő ifjuság és a tudomány e hazának körében, a folytonos jövő idő folyvást zöldülő eleven kerete körítendi a multnak képét.

A nagy mult nagy jövőre méltán számíthat. Hü emekezettel es kegyeletes erzetel veszünk bucsut most vagy alapítóink szellemi keperől, — a halás nemzedék a jövő tavasszal újra találkozik az ő éveire is élt és tett jötevőinek emlékezetével.

## TARKA-ÉLET.

### Disznótör Debreczenben.

Debreczen sok mindenről híres-neves, mondhatni a leghíresebb, legértelmesebb magyar város a külföldiek előtt is, a kik Debreczent joggal tartják a magyarság igazi fővárosának...

A kálomista Rómának meg is vannak a maga százféle gyönyörűségei, az irigy nagyváradiak szerint megannyi zsiros gyönyörűség-k, mint kolbász, sonka, szalonna, töltött kaposzta, fonatos és a többi konyhai jók, melyeknek, ezt meg mi mondjuk, a nagyváradi kedves szomszédaink, algha nem csak úgy kifésztve látják a masát, mint a hogy a »B u d a p e s t« című, függetlenségi, képes napilapnak a vasárnapi hasábjain megvolt rajzolva ilyen debreczeni disznótöri jelenet?...

A két sikerült képet a »B u d a p e s t« lap ügyes kezű rajzolója Kis Ferencz debreczeni fényképésznek sikerült felvételei után készítette.

Az első képen a hóval borított »B á r a n y« korcsma látható, a hol B ó r bácsi méri a vinköt, a háttérben pedig a fehér városi házak és a Szent-Anná-utcai kettős torony képezik a háttér, a humoros czivisidíthez, a melyben a csárda előtti téren a disznó perzseles és a disznó vakarás jelenete van megörökítve...

A siphás, bekötös, kurta zekes alakok, a hosszú nyelvű vilakkal, a lobogós szalma tűzek mellett, melyek alatt a ház feltett kincse, a kövér disznó van néma áldozatként kinyújtózta... Másik két ember már vakar-gatja is a perzselt hátú ártatlan disznót...

A második képen egy czivis ház udvarát láthatjuk, itt a czivisek már neki gyürkőzve bontogatják rózsásbőrű, harmatleltű malaczkokat a bontó deszkákon...

Az egyik heites a disznót fel is hasította már s a kivagott hatalmas orját ott tartja a kezében... A másik a hegyes kést ép beleakarja a puha testbe vagni, a harmadik heites a vizet hordja... A menyecskek, vászoncselédék az apróleknak kiállított tekenő körül állanak s egyik czivis néike az ordas kancsóban, alighanem melegített bort tartogat?...

Ott lábatlankodik még a kis Miska s Jancsi gyerek is, kik a disznó füleire, farkára kacsingóznak ragyogó szemekkel, de kik egyelőre könytelenek megelegedni avval a sovány gyönyörűséggel, hogy a disznó hólyagot fujhatják, majdnem olyan nagyra, mint a minszterelnök feje, még csuda, hogy el nem pukkan ez a furcsa játszó, mely ha kiszaradt s tengerit tesznek belé, mulatságosabban csö-

rög, mint S z e n t - K i r á l y i - n á l a legdráább csörgő?...

Igazi debreczeni disznótör hangulat ömlik el mindakét sikerült felvételen, illetőleg rajzon, bárha mi százszög inkább örültünk volna annak a dícsőségnek, ha Kis Ferencz illetőleg a »B u d a p e s t« ügyes kezű rajzolója, már azt a jelenetet örökíthették volna meg, amidőn: »O F e l s é g e I. F e r e n c z József király főméltóságainak környezetében megnyitja a debreczeni református egyetemet?«... Vagy esetleg avval a rajzzal is teljesen ki-elegedtünk volna, amidőn Szathmár-vármegyei rendi és karai aranyos gáiban fogadják, a Kölesy-ek tanácskozó teremének a küszöbén, a vármegye ujjonnan kinevezett s hön szeretett főispánját a — F i e k e t e t a g i g r ó f u r a t ? ...

Ezek voltának még csak a dícsős örömmel fogadott fénykép felvételek, kárhogy az ilyesmit nem lehet mearendelni a derék Kis Ferencznel? ... Valóban kar, ugy-e kedves polgártársaim? ...

Hajdu-Huszár.

## Színház.

### A falusi nász

(Népszínmű 3 felvonásban Irta Krémér Jenő. Zenéjét szerzerette Dr. Hollósy István. A debreceni Városi színházban először adták 1897. márcz. 7-én.)

Zsufolásig megtelt színház, előkelő közönség, a felvonások végén lelkes tapsvihar, mely a személyesen megjelent szerzőt idézte a lámpák elé: ime a tegnapi est k ü l s ő képe.

Tulajdonképpen a viszontlátás, a szíves viszontlátás érzelimének megnyilatkozása volt az egész este. A nagyon szeretett, a kedves emlékeztiben megörzött művésznék szölt mindaz a lelkesedés, a mely a közönség szíveiben melegen és őszintén elö-tört.

Maga a darab tul van zsufolva a magyar népszínmű összes lehetó motívumaival s ugy a hogy tegnap színe került, tul ér az egy egész estét betöltő darabok megengedhető határain. Eppen azért a darabot, melynek sok jó részlete is van, érdemleges bírált tárgyava csak akkor tehenők, ha a dramaturg műértő keze amputálná róla a hozza nem való részleteket s kellőleg visszanyerve állítaná szemünk elé.

Az előadó művészek kollegájuk darabját sok jó igyekezettel s a hol a mű belső tulajdonságai engedték sikerrel is játszották meg de az is meglátszott a vége felé majd mind-egyikükön, hogy kifáradtak a renden felül nagy szerepek előadásában.

De azért örömmel voltunk tegnap este a színházban mert viszont láthattuk a tavalyi társulat egyik legkedveltebb s legérdemesebb művészt s mert meggyőződünk arról hogy közönségünk a kit egyszer igazán megszeretett azt meg is tartja jóindulatában.

A művész—szerző a ki most csakis darabjának előadására jött közibénk ma a deli vonattal visszautazott Szegedre mostani működési helyére. Hozza Isten mielőbb vissza közzénk, lehetőleg állandó itt működésre.

**Királyfogás.** Szombaton este ismét élvezetes előadásban volt részünk, a kik a Csiky-Konti féle szép operettet Komjáthy társulatától először megnéztük! Az est sikerében forésze volt most is B. R u z s i n s z k y Ilo-nának akit most már másodszer láttunk szubrett szerepben. Ha valakinek valaha kifogásai letek, vagy lehetett volna az ő játéka elen, az a szombati előadás után bátran kérhet bünbocsánatot, enekszámai pedi valóság-gal elragadták a közönséget. A másik két női szerepet S z e n d e Anna és K á l l a y Lujza játszották és énekeltek igen szépen, míg a férfi szereplők közül B é k é s s y és S z i k l a y arattak zajos tapsokat, az utóbbi a rendezé-sért is külön dícséretet érdemel.

## Táviratok.

### Országgyűlés.

(Saját tudósítónk távirata.)

Budapest, márcz. 8.

A közoktatásügyi tárca költségvetésnek részletes vitájánál, különösen az egyetemek tételénél nagyobb vita fejlődött ki.

Thaly Kalmán a budapesti egyetemi építkezések és a Pasteur-intézet kifejlesztését sürgeti.

A kolozsvári egyetem tételénél Komjáthy Béla, Hegedűs Béla és Thaly Kalmán a tanárok törzsfizetésének a budapestivel egyenlősítését kívánják, a mit Wlassics miniszter megígér a jövő budgetre.

A középiskolák tételénél többen szólaltak fel. Még  $\frac{3}{4}$  órákor sem volt vége a költségvetés tárgyalásának.

### A szentesi választás.

Budapest, márcz. 8. (A Deb. ered. táv.)

A választás Szentesen Ura y Imre és Sima a Ferencz között reggel óta folyik. A választás napja azzal kezdődött, hogy Palá y járásbíró bűnügyi idézéssel magához hivatta Simát, a ki csak azzal tudta magát valahogy kivágni nehéz helyzetéből, hogy kifogaszolta, miszerint őt a keresztyén embert vasárnapra megdézlik. Erre a járásbíró rögtön elbocsátotta ugyan, de Sima csak nem tudott szabadulni a pechtől, mert pártvezére Filó Tihamér szombaton este meghalt s pártja e miatt rendezetlen. A szavazás egész nap mindkét részről nagy erővel folyt s este 5 órákor Sima a kétszáz szoval volt előnyben. A körülmények ugy mondhatjuk ugyan, hogy Sima ezutal meg győzni fog, de az U r a y - p a r t a legszebb reményekkel néz a jövőbe, mert bizonyos dolog, hogy Sima rövid időn csödbe jut s elveszti mandátumát s akkor biztos lesz bárki mással szemben a Kossuth-párt győzelmé.

## Ujdonságok.

### A debreczeni függetlenségi kör közgyűlése.

(Saját tudósításunk.)

Debreczen, márcz. 8.

A debreczeni függetlenségi kör évi rendes közgyűléset tegnap délután tartotta meg saját helyiségében a kortagok rendkívül nagy érdeklődése mellett. — E gyűlést ünnepélyessé tette az a körülmény, hogy pártunk kiváló tagja s a függetlenségi körnek büng és fáradhatlan titkára dr. K o c s á r Gabor most töltötte be ez állásban tízedik évét, mely alkalmat felhasználta a kör arra, hogy szeretett titkárat ünnepelje es hozzá való ragaszkodárat és tisztelétet kifejezze.

A gyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőket írja: B. N a g y János elnök a gyűlést szép beszédben megnyitván, üdvözli a nagy számmal megjelent tagokat s a jegyzőkönyv vezetésére T a s s i Miklóst, hitelesítésére pedig P i r o s József, K l e i n János, K e c s k é s István, V a r j a s Sándor és P é n t e k Sándor tagokat kéri fel. Az évi jelenté-t dr. K o c s á r Gabor titkár olvasta fel, melyből kitűnik, hogy a körnek vagyona készpénzben 1105 frt 32 kr, felszerelvényekben 1269 frt 51 kr, a könyvtár értéke 1367 frt, hátralék tagsági díjakban 84 frt, összesen 3825 frt 83 kr, melyhez hozzáadva a házalap összegét 176 frt 43 krt, a kör összes vagyona kitesz 4002 frt 26 krt. — A felolvasott jelentést a közgyűlés tudomásul vette, a felmentvényt a választmányának, a pénz tárnoknak, a könyvtárnoknak és a közigazdának megadta. — Közigazdának ezután a le-

mondott Kovács Ferencz helyére egyhangu lelkesedéssel pártunk buzgó tagját Tóth Gergelyt választották meg.

B. Nagy János elnök emelkedett ezután szólásra és remek beszéd kíséretében méltatta a kör odaadó és munkás titkárnak dr. Kocsár Gábornak a kör szolgálatában végzett 10 éves érdemeit. Hosszu lelkes eljenzés kísérte a körelnökök szavait, mely után Vályi Nagy Gusztáv a kör ügyésze nyújtotta át az ünnepeltnek a választmányok nemzetiszin szegélyű jegyzőkönyvébe foglalt halás köszönetét, amelyben dr. Kocsár Gábornak hű munkásságáért fejezik ki köszönetüket. Azután a kör tagjai dr. Kocsár Gábor iránt érzett szeretetüknek látható jelét is adták azáltal, hogy egy értékes ezüst tintatartót és arany tollat ajándékoztak neki. Dr. Kocsár Gábor meghatva mondott köszönetet a kitüntetésért, amelyel a szép ünnepély véget ért.

Gyűlés végén még dr. Bakonyi Samu indítványára a közgyűlés B. Nagy Jánosnak a kör elnökének sok évi fáradságot nem ismerő működéséért köszönetet szavazott. Ezzel a közgyűlés véget ért. — Este a Korona vendéglő nagytermében dr. Kocsár Gábor tiszteletére bankett volt, amelyen pártunk tagjai közül számosan vettek részt. — A jubiláló titkár a banketten sok szép felkészítőben élte.

**\* A Hortobágy öntözése.** A Nagy Hortobágy öntözésének felszínre került ügyben holnap hajnalban érkezik városunkba Józsa László műszaki tanácsos a földmivélsügyi min. miniszteriumban, a ki a VI-ik kerületi kulturtermékség főfelügyelője. Józsa László, ki már ez ügyben volt egy alkalommal Debreczenben, s holnap nap folyamán Vinnay Gézával, a debreczeni m. kir. kulturtermékségi hivatal főnökevel látogatást tesz Simonffy Imre kir. tan. polgarmesternél, a midőn a Hortobágy öntözésének felette fontos ügyében tárgyal a földmivélsügyi miniszter képviselőjében a polgarmesterrel.

**\* Gyűlés a kollegiumban.** A főiskola anyagi és szellemi ügyének bizottsága holnap d. e. a kollegium kistanácstermében Kis Áron püspök elnöke alatt ülést tart, a melyen igen sok fontos tárgy kerül elintézésre.

**\* A jog és pénzügyi bizottság ülése.** A jog és pénzügyi bizottság holnap, f. hó 9-én d. u. 3 órakor Vécsey Imre tanácsnok elnöke alatt a városháza nagytermében ülést tart, a melynek tárgyszorlatába rendkívül számos kisebb és nagyobb fontossággal bíró ügyek vannak felvéve. Ezek közül kiemeljük a következőket: a zempleni g. kath. egyház átirata a magyar g. kath. püspökség felállítására iránt, a sámsoni ev. ref. egyház kérvénye a templomépítéshez 100 000 drb. téglá adományozása iránt, a martinkai ref. egyház segély kérvénye, a debreczeni r. kath. iskolaszék 1200 frt segélyt kér két új tanszék felállítására, a kolozsvári Matyas szobor bizottság újabb adományt kér, a Fröbel gyermekkert 10 évre évi 400 frt segély megszerzését kéri, a m. kir. állami anyakönyvi hivatal szolgálatára rubát kér, — a guthi vadászársulat a szerződés meghosszabbítását kérelmezi, a Gönczy-egyesület telket kér házépítésre a Nagyuj-utcán, melyet a főügyész nem javasol, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület a gymnasium I-s és V-ik osztályok melé párhuzamos osztályok felállítását kéri a városiól, végül David-

házy könyvkötő kérvénye és több apróbb telekeldarabolási kérvények vannak kitűzve a napirendre. Heves vármegye átiratát érthetetlen okokból nem veszi még most sem tárgyalás alá a jog és pénzügyi bizottság. — Az ülés lefolyásáról annak idején részletes tudósítást közlünk.

**\* A Csokonai körből.** A Csokonai kör legközelebbi felolvasó estjét f. hó 12-én, pénteken d. u. 5 órakor tartja meg a szokott helyen, a főiskola dísztermében, melyen két munkatársunk is fog szerepelni. Ugyanis tudományos felolvasást dr. Barthá Béla főisk. tanár fog tartani a nők jogairól, Kovács Kálmán pedig saját verseiből fog felolvasni. Rajtuk kívül Halmai Margit, a debreczeni színház bájos fiatal művésznője fog szavalni, és ifj. Gilly Ede kollegánk, a D. E. f. szerkesztője tárczaszerű felolvasással fogja gazdagítani az estély műsorát.

**\* A juhok kihajtása.** A gazdasági bizottság tegnap délután Király Gyula gazd. tanácsnok elnöke alatt ülést tartott, a melyen elhatározta, hogy a városi tanácstól kéri fogja, miszerint a jubtartó gazdák juhait már e hó 10-étől kihajthassák a Hortobágyra. A mai tanácsülés e kerelmnek helyt adott.

**\* Stahl Géza utóda.** A Stahl Géza főmérnöké történt kinevezése folytán Debreczen sz. kir. város mérnöki hivatalánál megüresedett mérnöki állásra tudvalevőleg 20 pályázati kérvény érkezett be. Daczára, hogy a kinevezés csak e hó közepére volt várható, gróf Degegnfeld József főispán e mérnöki állásra már a mai napon kinevezte Halmai Kálmán kisújszállási mérnököt a 20 pályázó közül, a ki ez állását nemsokára el is fogja foglalni.

**\* Egy derék polgárnő halála.** Id. Kuczik Gaborné szül. Harangi Julianna, Kuczik Gabor városi biz. tag neje 58 éves korában házasságának 40-ik évében meghalt. Temetése ma délután ment vége.

**\* Próbabál.** Scharf János táncitanító proba bálja f. hó 6-án szombaton a zenede épületében lévő táncziskola helyiségében igen sikeres próbát rendezett, amelyen kitűnt a Kovács István és Nagy Erzsike által lejtett magyar szülő és a tanítványok által lejtett kormagyar. Az estélyen 50 pár tánczolta a francia négyest. A kitűnően sikerült táncmulatságnak csak a reggeli órák vetettek véget. Jelenvoltak. A szónokok: Nagy Sandorné, Juhasz Istvánné, Bakóczy Lászlóné, Kertész Jánosné, Burai Jánosné, Csathy Istvánné, Csöregh Istvánné, Szabó Józsefné, Airinyi Lajosné, Sarkadi Andrásné és Lajosné, Salai Sandorné, Kegyes Mihályné, Bácsi Andrásné, Nagy Gergelyné, Deák Józsefné, Kovács Sandorné, Bak Józsefné, Pongor Józsefné, Vertesi Gaborné, Barna Jánosné, Birinyi Imréné, Barna Jánosné, Csobán Istvánné, Özv. Szűcs Mihályné, Nagy Gaborné, Bozóki Jánosné, Aszalós Ferenczné, özv. Balogh Istvánné, Török Lajosné, Szathmári Jánosné, ifj. Nagy Istvánné, Papp Mihályné, Kovács Györgyné, ifj. Posta Istvánné, Posta Istvánné, Balogh Györgyné, Kovács Ferenczné, Juhasz Józsefné, Barna Jánosné, Szilágyi Józsefné, özv. Kapros Karolyné, özv. Nagy Istváné, Daku Istvánné, Papp Istvánné, Halupka Józsefné, Daku Mihályné, Kozák Jánosné, Bonyhai Gaborné.

Leányok: Kegyes Zsuzsika, Bácsi Erzsike, Nagy Juliska, Deák nővérek, Kovács Matild, Bak Marika, Vertesi Eszti, Barna Zsuzsika, Birinyi Zsuzsika, Bakóczy nővérek, Kertész Róza, Burai Katica, Csáthi Mariska, Birinyi Mariska, Sarkadi Erzsike, Szász Juliska, Aranv Eszti, Csobán Eszti, Lakatos Zsuzsika, Aszalós Erzsike, Balogh Eszti, Sz. Kovács Zsófia, Kecskés Róza, Barna Eszti, Török Eszti, Szathmári Eszti, Papp Zsuzsika, Kertész Róza, Nagy Sándor nőv., Juhasz Esz-

tike, Kapros Mariska, Nagy Juliska, Daku Zsuzsika, Papp Juliska, Halupka Erzsike, Daku Eszti, Bonyhai Mariska.

**\* Egyházkerületi ügyek.** A debreczeni ev. ref. főiskola s a gym. tanárkart felette érdeklő ügyekben hozott határozatot a márczius hó első napjaiban Kis Áron püspök és Degegnfeld József gróf főgondnok elnöke alatt tartott egyházkerületi tanügyi bizottsági gyűlés. Ennek jegyzőkönyvét f. hó 5-én, hitelesítették s annak alapján közölhetjük, hogy a debreczeni gymnasium felállítandó párhuzamos osztályok, a vidéki gymnasiumok igazgatótanácsának szervezése, a tanárhelyettesítések, a h. nánási gymnasium államsegély ügye, a debreczeni kollegium igazgatótanácsának szervezése, s végül a gymnasium tanároknak más helyen eltöltött szolgálati éveinek a korpótlék alapjául való beszámítása voltak azok a kiválóbb fontossággal bíró dolgok, a melyekben határozatot hozott a bizottság illetve előkészített a tavaszi egyházkerületi közgyűlésre. A debreczeni gymnasiumnál üresedésben levő német magyar tanszék ügyében azt hozza javaslatba neveztesen a gym. tanárkar, hogy a pályázat sikere érdekében a máshelyen töltött szolgálati időnek a korpótlék alapjául való beszámítása kielégítő helyettesítést, mire névze a főiskolai gazdasági tanács és az anyagi és szellemi bizottság véleménye alapján Kis Áron püspök bizott meg az intézkedéssel. A gyakorló iskolai tanítói állás javadalmazásának kiegészítése iránt a debreczeni egyház is megkerestetik s az eredményhez képest fog a pályázat hirdettetni. A h. nánási gym. államsegély ügye kedvező elintézés nyert, valamint a szigeti gymnasium is, melynek szerződése megerősítésre ajánlatot s a konventhez fogfelterjesztetni a közoktatási miniszter felterjesztése iránt, hogy a túltömtt debreczeni gymnasiumnál párhuzamos osztályok álltassanak, az anyagi és sz. bizottsághoz és a gazdasági tanácsához tétellett. — A vidéki gymnasiumok igazgató tanácsának szervezése, az e végből kiküldött bizottság javaslatai alapján, az új viszonyoknak megfelelő módosítást nyert. A tanári helyettesítésekre vonatkozó kollegiumi szabályzatok úgy a gymnasiumra és a képezdésre, mint az akademiára névze megállapítottak. — Nagyon fontos lépés történt a debreczeni kollegium igazgató tanácsának szervezése ügyében is, a mennyiben elterve a szervezeti javaslattól, egy bizottság küldetett ki egy új szervezeti javaslat készítése céljából, alapulvül tüzetvén ki egyrészt, hogy egységes igazg. tanács szerveztessek, másrészt pedig hogy a főisk. gazd. tanács hgyománys jogkörének érintetlenül hagyásával, az igazg. tanács egyuttal számvevőszeki teendőkkel is ruháztassanak fel, a melyeket eddig a kerületi közgyűlés ad hoc bizottságok által végeztetett. Az egyházkerületi tanügyi bizottság ülésén jelenvoltak az elnök püspök és főgondnokon kívül: Szabó János, Széll Kálmán, Bencsik István esperesek, Tóth Samuel gyh. főjegyző, József István középisk. felügyelő, dr. Farkas Antal, Kis Albert, Mitrovics Gyula, K. Tóth Kálmán lelkészek, Simonffy Imre helyi gondnok, a debreczeni egyház főjegyzője, dr. Borsos Jenő szatmári, Dobay Sándor m. szigeti főgymn. igazgatók, dr. Erdős József h. theol. dekan, dr. Baczoni Lajos jogak, dekan, dr. Öreg János bölc. tanár, Dóczi Imre főgymn. s Kovács Lajos tanítók, igazgatók.

**\* Letört bimbó.** Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk szeretett jó kis gyermekünknek, unokánknek Bélának folyó hó 7-én este 9 órakor életének 3 hetes korában rövid betegség után történt csendes elhunytát. Kedves kis halottnak földi részei folyó hó 9-én d. e. 11 órakor fognak a róm. kath. egyház szer-tartása szerint Piac u. 2137 számú háztól a St. Anna-utczai sarkertbe örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és jó ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1897. márczius 8-án Bánatos szülei: Küler Ede és neje Reinchart Margit, Aldás és béke lengjen a korán elhunyt hamvai felett!

**\* A debreczeni faárnyaktár szövetség közgyűlése.** A faárny szövetséget III-ik évi rendes közgyűlést e hó 7-én délelőtt tartotta meg nagy érdeklődés mellett a takarékos és hitelintézet helyiségében R ö s z l e r Richard elnöke alatt. A gyűlésen 28 tag 449 részjegy és 183 szavazatot képviselve volt jelen. Elnök üdvözölte a megjelenteket, konstataja a gyűlés határozatképességét, a jegyzőkönyv vezetésére V a d o n Sándor ügyvédet kérte fel, mivel dr. O r b á n József szövetségi jogtanácsos betegsége miatt nem jelenhetett meg. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésével S t a h l Géza és dr. H o r v á t h Károly tagok bizáltak meg. A mennyiben pedig igazgatósági tagok választása is szönyegre került, a szavazatszedő küldöttség a következőképp alakított meg: elnök L e n g y e i Imre, tagjai Serly Ede és Vadon Sándor. Az igazgatóság és felügyelő bizottság felolvasott jelentései alapján az évi mérleg jóváhagyatott, az évi tiszta haszon eredmény 8842 frt 7 krtban megállapított, az igazgatóság javaslatai s felosztási tervszete elfogadtatott és a felmentvényt a közgyűlés úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadta s buzgó munkásságukért előismerését és köszönetét nyilvánította. S t a h l Géza litványára az igazgatóságból kilépő Rösler Richard, Vadon Sándor, dr. Orbán József és Horvath István igazgatósági tagokat egyhangulag újra megválasztotta a közgyűlés. Az osztalék részvényenként 5 frtban állapított meg, melyet a tagok április 1-ől a negyedik évi szelvény előmutatása mellett a szövetségi pénztárnál felvehetnek. Az igazgatóság által javaslatba hozott adományokat a közgyűlés jóváhagyván azok következőleg fognak kiadatul és pedig az ács ifjuságnak 25 frt; iparos segédek szakrajz tanfolyamának 25 frt, asztalos ifjuság egyletének 10 frt, kőműves ifjuság egyletének 10 frt, iparos fánoncoknak 10 frt összesen 80 frt. E közhasznú szövetséget ajánljuk a n. é. közönség további pártolásába.

**\* A pinczér betegsegélyező pénztár közgyűlése.** A debreczeni pinczér betegsegélyező pénztár tegnap éjjel 2 órakor tartotta közgyűlést a »Frohner« szálloda éttermében. K o v á c s Dezső elnök akadályoztatása miatt a gyűlést M e i z l e r János elnök vezette. A közgyűlés megnyitása után V e t é s s y Béla titkár olvasta fel az igazgatóság terjedelme jelentését a múlt évről. A szépen kidolgozott jelentésből felemlítjük a következő érdekesebb pontokat. Az egyesület a Zion, ács és kőműves tarsulatok zászlófelavatási ünnepélyén testületileg vett részt. A miniszter a betegsegélyező pénztárt helyesen vezetőnek és életképesnek találta, mit büszkén említ fel a jelentés. A múlt év bevétele 3512 korona 16 fillér, kiadása 3164 korona 98 fillér volt. Tartalekalapként a takarékpénztárban gyűmölcsötetés vegett 1366 korona 28 fillér van elhelyezve. Ezenkívül van még a pénztárban némi érdeklő 2815 korona 60 fillér vagyon. Az iparhatóság az elmúlt évben négy ízben váralanál éntarvizsgálatot tartott s mindent a legpéldásabb rendben talált. — R ö z s a Mór dr.-nak, kit a távozó K o m á r o m y Sándor helyébe választottak meg ideiglenesen az igazgatóság a közgyűlés előtt mond köszönetet s halas elismerést amiért az egykori orvosi teendőket oly példás buzgalommal és meglegedésre végezte, de nem csak szakmunkásságaért hanem különösen azért hogy az orvosi tisztet negyed évig teljesen díjtalanul viselte. A jelentést a közgyűlés helyeslőleg tudomásul vette; a felmentvényt Privitzer József pénztárnoknak megadta. Ezután megválasztották a felügyelő bizottságot s R ö z s a Mór drt egyhangulag s közfelkiáltással véglegesen megválasztották jelentették ki, mit a jelenlevő R ö z s a dr. megköszönve, igerte hogy a pénztár érdekeit mindenkor szíven fogja viselni s elősegíti az egyesület felvirágoztatását. A közgyűlés elhatározta, hogy mulatságot rendeznek s erre egy szűkebb körű bizottságot küldtek ki. L ö w Józsefet az egyesület tiszteletbeli titkárnak megválasztották. Végül K o v á c s Dezső elnöknek az egyesület érdekében ki-

fejtett buzgó működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak, mire Meizler elnök a gyűlést bezárta. Ezután H a u r e r Bertalan a nyugdíj bizottság elnöke indítványt terjesztett elő, mely szerint a központhoz feliratot intézzenek, hogy a nyugdíjügyet, mely az utóbbi időben atakuit, újból fetélesszék. Az indítványt elfogadták s a felirat megszerkesztésével Vetéssy Béla titkárt bizták meg. A gyűlés a távllévő elnök éltetésével oszlott szét.

**x Nem rég alkalmunk volt,** a budapesti magyar királyi állami vetőmag-vizsgáló allomás utolsó évi hivatalos jelentését megismerni, a mely a gazdaközönségre rendkívül tanulságos. Különösen érdekesek a magvizsgálások és ölmzárásokra vonatkozó egyes adatok a hol egy budapesti magnagykereskedő czég, névleg Haldek Ignác különösen kiválék mely annak dacára hogy magáról keveset beszéltet, annyira vitte hogy oly cikkknél a mely a legtöbb bizalmat igényel mint például a luczernamag, valamennyi versenytársát tulszárnyalta. A fönt említett évi jelentés szerint ugyanis ölmzáróltattak Haldek: 1644, Mauthner 927, Frommer 571, a Mezőgazdák 560, gróf Teleki 55, más 14 czég összesen 1 89 métermáza luczernamagot. A Haldek czégnek ily csaknem hihetetlen gyors föllendülését egy gazda barátunk a következőképp magyarázta: »Azelőtt a magczegek két osztályba voltak sorozhatók, az egyik, a melyek jól, de drágán, a másik, a melyek olcsón, de rosszul szolgálták ki a gazdaközönséget Haldek azonban oly alapra fektette üzletét, hogy nemcsak jól szolgált ki, hanem olcsó is és ezáltal érte el azt, hogy üzlete, tekintve aránylag rövid fennállását oly példátlanul gyorsan föllendült.

## A krétai zavarok.

— Saját tudósítónktól —

Budapest, márcz. 8.

A krétai ügyben, mely most már kezd veszedelmes jelleget ölteni, budapesti tudósítónktól, ma a következő express értesítéseket vettük:

**Athénből** márczius 3-iki kelettel írják a »Kel. Ért.«-nek. György király ma külön kihallgatáson fogadta Mugi Dionysios retimói püspököt és 3 krétai képviselőt, a kik Krétának Görögországgal való egyesítése érdekében emlékiratot nyújtottak át a királynak. A püspök ez alkalommal hosszabb beszédet intézett a királyhoz, a melyben helián és emberi érzületeire hivatkozva arra kérte a királyt, hogy tegye tul magát minden külföldi presszió n és ragaszkodjék hazafias magatartásához, hogy ilyképen a krétai kérdés végleges megoldását lehetővé tegye. — Kréta nepe — u g y m o n d a p ü s p ö k — e l v a n t ö k e l v e , h o g y a f e g y v e r t l e n e m t e s z i , a m i g k i v á n s á g a i n e m t e l j e s ü l n e k . E g y e s ü l é s v a g y a h a l á l e z a j e l s z a v a m i n d e n e g y e s n e k .

György király e beszédre válaszolva kijelentette, hogy sem ő, sem kormánya egy hajszálnyira sem tágitanak ama jól megfontolt elhatározástól és hogy csak is a helénizmus nagy érdekei által vezetettik magokat. Döljannisz miniszterelnök hasonló nyilatkozatokat tett a püspök a képviselők előtt s ezeket n képviselő ép úgy, mint a király nyilatkozatait azonnal táviratilag közölték a retinói lakosokkal.

**Szófia,** márczius 8. A Debr. ered. táv. A szultánnak Sándor király üdvözlétére Szófiába küldött rendkívüli követnek az volt, a feladata, hogy a királyt meghívja Konstantinápolyba és hogy kieszközölje Szerbia támogatását egy török-görög háború esetére. A szultán a maga részéről Macedónia és Ó Szerbia szerbiai részére a legmesszebb menő

engedményekre lett volna hajlandó, sőt az ipevi régi szerb patriarkátust is hajlandónak nyilatkozott újból felállítani Sándor király azonban azt válaszolta, hogy a politikai helyzet szükséges-e teszi jelenletét fővárosában és lehetetlen neki bármily ígéretek tenni, mivel Törökország a legutóbbi hetekben a szerb határ közelében csapásokat összpontosított. E válasz a Jidiz palotában és a magas portlára igen kínos benyomást tett.

**Athén,** márcz. 8. A Debreczen er. táv. A gyakori értekezések, melyek a legutóbbi napokban a görög miniszterek, valamint Avarna herceg elasz és Egerton angol követ közt folytak az athéni sajtóban élenk megbeszélés tárgyát képezik. — Tény ugyanis, hogy az ultimátum átadása óta a többi követek nem értekeztek a kormánnyal, a miért is a fent nevezett két diplomata eljárása annál feltűnőbb és annál több kommentárra ad okot.

**Athén,** márczius 9. A »Debr.« ered. táv. A Macedoniából érkező jelentések megerősítik a hírt, hogy a török hatóságok fegyvereket és lőszert osztottak szét az albániai török tisztek közt. Janinában 1200 arnautát fegyvereztek föl és különböző vezetők alatt Epirusz és Macedónia különböző részeibe szállították őket. Más 800 albán Elaszonában van összpontosítva. A je'enesek szerint attól tartanak, hogy az albánokat csak azért fegyverezték fel hogy az első parancsra ugyanazt a szerepet játsszák, mint a kurdok Örményországban tudniillik, hogy Macedónia és Epirusz, görög falvainak lakosságát emészarolják.

**Fiume,** márcz. 8. (A Debr. ered. táv.) Meghozható polai magánjelentés szerint az ottani hadikikötőben több hajót fölszerelnek és mihelyt a helyzet a Balkánon komolyabbra fordul, az **ujabb hajóhadosztály elindul az égei tengerre.**

## KÖZGAZDASÁG

Ingtalanok forgalma.

— A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál. —

1. Kiss Lajos kerekedő és neje Ditz Anna megvették özv. Bencze Jánosné. Kiss Zsuzsanna, Bencze József, Bencze János és Bencze Károly nagymester-utczai 1353. számú házastelküket 4800 frtért. (2203/97.)

2. Király Lajosné, Csapó Mária, ujosztásu földjét megveszik Bostka Gábor és neje Pataky Mária 800 frtért.

3. Dávid Istvánné, Szőke Eszter ondódi földjét megveszik Pongor István és neje Ori Julianna 1400 frtért (2258/97.)

4. Boruzs József és neje Bancsi Julianna megveszik Nagy Julianna, Kiss Istvánné és Nagy Mihály 3270. sz. házukat 1150 frtért. (2271/97.)

5. Özv. Ijacsek Józsefné, Molnár Zsuzsanna, mint kiskorú gyermeke gyamja és Haló Lajos eladják Tégláskerti szőlőjüknök 346 □ öl területü részét Boruzs József és neje Bancsi Juliánnának 200 forintért [2273/97.]

6. Özv. Alibán Istvánné, Varga Mária eladja 3256. sz. házat s ujosztásu szántó földjét Hegedüs Ferencz és neje Molnár Eszternek 2200 frtért. (2295/97.)

7. Szatmári Péter és neje Gorgyán Zsuzsanna megveszik özv. Zsirus Sándorné, Csontos Julianna 966 □ öl területü ujosztásu szántóföldjét 150 frtért. (2314/97.)

8. Zöld Mihály és neje Szabó Julianna Csigeekerti szőlőjüket eladják Kátai Lajos és neje Szarka Bertának 1200 frtért. (2321/97.)

9. Dári István 458. számú házanak s ujosztásu szántóföldjének felerészét átruházza neje Tóth Juliánnára 2000 frt értékben. (2317/97.)

**CSARNOK**

**Egy detektív regénye.**

— **Ottolengui Rodrigótól** —

— A Debreczen saját fordítása —  
(Folytatás.)

— Mr. Barnes, mondotta Emily, ön azon hitben, hogy elveszítettem a gombomat, felajánlotta az elebb a tulajdonát. Az illendőség szerint, mert hisz még alig is ismerem, nem volna szabad az ajándékot elfogadnom, de mivel ön Mitchelnek a barátja s reám valóban nem kellemes, hogy képmásomat idegen kezében tudom, azért köszönettel elfogadom ajánlatát.

Ez váratlan fordulat volt. Barnes azzal a biztos tudattal ajánlotta fel a gombot, hogy a fiatal hölgy nem fogja elfogadni, nehogy ezáltal megerősítse, hogy tényleg egy ayolczadik gombot elveszített. És úgy látszott, hogy egy fontos bizonyítékától mégis megakarja rabolni.

Egész tétovában volt, hogy mit csináljon, midőn Mitchel hozzájuk lépett.

— Nos, Emily, ugye kedélyes ember az én Barnes barátom?

— Mr. Barnes annál sokkal több, rendkívül szeretetreméltó Roy, mert nézd csak, már ajándékot is kaptam tőle, válaszolta, átnyújtván jegyesnek a gombot, kinek arcán Barnes a győzelem egy futó mosolyát vélte atrezzenni.

— Búske vagyok reád Emily. — Ahol csak megjelenesz, mindenütt hódolnak neked. Lásd tőlem Mr. Barnes ugyanezt a gombot megtagadta. Pedig gondo hatod, hogy miért szerettem volna olyan nagyon?

— Mert ugy-e, hogy a képem rajta van?

— Természetesen Mr. Barnes fogadja az én köszönetemet is; hisz ön jól megérti, hogy mi ezt a kedves kis dolgot nagyon szívesen fogadjuk?

Barnes eléggé érthetőnek találta. Belátta, hogy ismét elcsípték s nem tehetett semmit, egy kínos fellépés nélkül, pedig tett ígéretére a Mitchel egy tekintete eléggé figyelmeztette. Kezdte hinni, hogy nagy bolond volt, mikor ilyen ígéretet tett és hogy eanyire törte magát ebbe a házba, midőn új fordulat állott be, mely gondolatának más irányt adott. A szobaleány jelentette: »Mr. Thaurer Alfonz.«

Ez a név mindjárt emlékeztette a detektívet arra névre amely azon a kártyán állott, mit a francziától kapott, aki Stamfordnál leszállott a vasutról. Fürkészve nézte Mitchelt, kinek az arcán mintha némi bosszúságot látott volna. Vajjon ismerték volna egymást vagy talán ep szövetségesek is voltak?

— Mr. Mitchel engedje meg, hogy Mr. Thaurer bemutassam, mondta Dora.

— Már volt szerencsem, ismerem ezt az urat, felelte Mitchel, mely meghajlásal Emily mellé lépve, mintha csak azt akarta volna megakadályozni, hogy ennek a francziát bemutatassák; ez természetesen lehetetlen volt s Mitchel nyilván dühös volt. Emily kezét fogott Thaurerrel, majd megfordulván bemutatatta Barnes, ki egyszerűen meghajolt.

— Ugy! Mr. Barnes? mondta Thaurer, nagyon örülök, hogy ismét láthatom.

— Hogyan, Ön ism-ri Mr. Barnest is? kiáltott fel Dóra meglepődve.

— Hát ki ne ismerné Mr. Barnest, a híres detektívet! felelte a franczia ama tul udvarias hangon, mely jellemzi a francziák t, midőn valakinek édekedni akarnak. És mégis Barnes érezte, hogy a beszélőnek az a titkos óhaja, hogy detektívi mivoltát s a rendőrség-geli összefüggését itt kinyilvánítsa. Mi által valószínűleg azt akarta elérni, hogy e hölgyeknél látogatásait lehetetlenné tegye? No, hanem ha erre számított, akkor nem sikerült a terve, különösen ép Dórára vonatkozólag.

— Hogyan? Egy detektív? Valóban ön a nagy Barnes? mondta egész elragadtatva.

— Igaz, hogy detektív vagyok, de kérem a »nagy« jeizőre aligha vannak érdemeim.

— Oh nem, ön nagy! Óvastam, mily

csodás módon nyomozta ki Pettingült. Most, pedig mondja csak, hát arra reménykedik-e hogy elcsipi azt az embert, ki az utazó hölgyet tegnap a bostoni vonaton meglopta?

— Honnét tudja ön, hogy férfi volt? kérdezte Barnes, kitűnően mulatva a fecsegős s teljesen meglepődve a beszéd eme fordulatával.

— Oh asszony, bizonyosan nem lehetett! Az asszony nincsen olyan ravasz s nem képes mindent oly megfontolva, oly meggondolva kivinni. (Folyt köv.)

**MUTATÓ TÁBLA**

**Függetlenségi könyvtár**, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6—7-ig.

**Nyilvános olvasóterem**: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

**A kir. törvényszéknél** jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

**A debreczeni kir. járásbíróság** szóbeli kezeseket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

**Népkönyvtár** az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig.

**A Gönczy-egyeület** „otthona“ a keresked. palotájában.

**Museum**, a kollegumban, nyitva van vasárponként d. e. 10—12-ig.

**Postai hivatalos órák**: 1. Levélpostafelvétel d. e. 8—12, d. u. 2—7 óráig. — Postautalvány felvétel hétköznapokon d. e. 8—12, d. u. 2—5, vasárnap d. e. 9-től negyed 12 óráig. — Csomagfelvétel hétköznapokon d. e. 8—12, d. u. 2—5, vasárnap d. e. 8-tól fél 12 óráig. Levélpostakiadás hétköznapokon d. e. 8—12 d. u. 2—6 vasárnap (csak újságok) d. u. 4—5 óráig. Táviratok feladása márczius végéig d. e. 8-éjjel 12 óráig, április elsejétől d. e. 7 éjjel 12 óráig. Ajánlott levelek este 7—9 óráig is felvétnék a táviróhivatalban.

**Anyakönyvi hivatalos órák**: Hétköznapokon: d. e. 9—12, d. u. 3—6 óráig, vasárnap és ünnepnapokon d. e. 10—12 óráig, d. u. zárva. — Házasságok kötetnek: hétfőn, szerdán és csütörtökön d. e. 9—12, d. u. 3—6 óráig. — Jelentkezési lehet kedden, pénteken és szombaton d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig és vasárnap csakis a külső ség ekről d. e.

**Tanácsülés** minden hétfőn és csütörtökön d. e. 9 órákor.

**Márczius 14.** Hatvan-utcai és új öndödi közbirtokosság gyűlése a városházán.

**Márczius 14.** Inar és kereskedelmi bank közgyűlése a saját helyiségében d. e. 10 órákor.

**Márczius 21.** István gözmalom közgyűlése a városbáza nagytermében d. e. 10 órákor.

**Márczius 26.** Az EMKE műkedvelő előadása a színházban.

**Debreczeni Városi Színház.**

Folyó szám. 154. XXXVI-ik éretel sz.

Kedden, 1897. évi márczius 9-én:

**Orpheus az alvilágban.**

Operette 4 felvonásban. — Zenéjét szerzette Offenbach I.

**Személyek**

A közvélemény	Kállay Lu'za
Jupiter, Olymp parsnesnoka	Sziklay Miklós
Orpheus, zenedei igazgató	
Thebeben	Bejczy György
Jumo neje	Locsarekné
Euridika, neje	B. Ruzsinszky I.
Aristeus (Plató), mézeskalácsos	Békési Gyula
Styx Jankó, arkádiai exkirály	Follinusz

Kezdeté 7 1/2, vége .10 óra előtt.

Holnapután, szerdán

**A VIRÁGCSATA.**

Verő György operettje.

**Nyilt-tér.**

**Nyers selyem batisztruhákhoz való kelmét 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre** — Tussors- és Shantungspongees valamint fekete, fehér, és színes **Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig** meterenként, sima csikos, koczkázott, mintázott damaszt sib. (mintegy 240 különböző minőség 2000 szín és mintázatban stb. a megrendelt áru **postabér és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat posta fordultával küld: Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyem gyára Zúrichben.** Svájcba czimzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 3.

Van szerencsém a tisztelt építkező közönségnek tudomására hozni, hogy az előnyösen ismert és a Millenniumi kiállításon **diszoklevéllel** egyedül kitüntetett

**Beocsini Cézementgyári Unio**

Cézement gyártmányaiából állandó raktárt tartok.

Ajánlok:

I-ső rendű beocsini Portland cémentet és I-ső beocsini Román cémentet

jutányos árak mellett.

Továbbá mint a

**Kőbányai Gőztéglagyár**

**képviselője** ajánlom nevezett gyárnak sajtolt és iszapolt téglagyártmányait, waggon szám vételnél gyári áron.

**Raktár: Piacz-utca 1824. sz. a. Szikszay-ház.**

**Stegmüller Árpád.**

### Pályázati hirdetés.

Debreczen sz. kir. városánál megüresedett belső állatorvosi állásra, mely állás évi 500 frt fizetés és 150 frt lakbérből álló javadalmazással van összekötve, ezennel pályázat hirdetik.

Ezen állás oly okleveles állatorvossal fog betölteni, ki az 1888. évi VII. t. cz. 133. §-a értelmében tiszti állatorvosi minősítéssel bír.

Felhívtnak az ezen állásra pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám f. évi márczius 25-én d. u. 5 óráig anynyival inkább benyujtják, mivel a később érkező pályázati kérvények tekintetbe vételét nem o gnak.

Debreczen, 1897. február hó 25-én.

Gróf Dégenfeld József,  
főispán.

### Ügyvédi iroda megnyitás.

Tudatom, hogy  
**ügyvédi irodámat**  
Debreczenben Garay-utca 1429  
szám alatt a mai napon megnyitottam.

Tisztelettel

**Konrád Sámuel**

nyugalmazott törvényszéki bíró  
köz- és váltó ügyvéd.

Az 1895. évi csepp és az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagy körökben kitűnő sikerrel használt külszer.

### REUMA SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása a test bármennemű csúszos bántalmait, u. m.: köszvény, osz, reuma, ischiás asthma stt. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri be-dörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

**Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet.**

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg két korona 40 fillér.

Főraktárak Budapestén: **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszer-tárában király-utca 12. és **dr. EGGER A.** ur gyógyszer-tárában váci-körút 17. sz. — Ugyiszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában, valamint a készítő

**WIDDER GYULA** gyógyszerésznél  
S.-A.-Ujhely.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.  
Ugyiszintén: Debreczenben: **Dr. Rótschnek V. Emil** és **Tóth Béla** urak gyógyszer-tárában.

## Meghívás.

A hajdu-nánási gözmalom részvény-társaság részvényesei  
a folyó 1897. évi márczius hó 14-ik napján  
Hajdu-Nánáson, délelőtt 10 órakor a városháza nagy termében tartandó  
**évi rendes**

## KÖZGYÜLÉSRE

tisztelettel meghívtnak.

### Tárgysorozat:

1. Igazgatói jelentés.
  2. Az elmúlt évi mérleg előterjesztése és elbírálása.
  3. A felügyelő bizottság jelentése és ennek kapcsán a felmentvény megadása.
  4. Igazgató, hat rendes igazgatósági és két póttag választása.
  5. Három felügyelő bizottsági és póttag választása.
- Esetleges indítványok.

H.-Nánás, 1897. február 28.

**CSIHA MÁRTON**  
előnök.

Hatóságilag engedélyezett:

## Végkiárusítás

mélyen a beszerzési áron alól  
a raktáron levő

Siffonok, Kreas- és fonal-vásznak, Kanavásznak, Zephi-  
rek, asztalneműek, Bélések, kész férfi és női fehéreneműek,  
zsebkezdők, csipkék, szalagok,

harisnyák, keztyűk, ágyterítők, napernyők  
selyemszövetek, szőnyegek, ruhaszövetek, esernyők,  
ingek, gallérok, kézelők, Flanelek, ruha-díszek és mosó-veledek,  
selyem-kezdők, atlasz-szatínok, kötények.

posztó-kezdők, függönyök, miederek,  
továbbá

mindennemű rövidárú a legnagyobb választékban  
az üzlet teljes felosztása folytán

gyári áron alól eladatnak.

Tisztelettel

**Besenczky Kálmán.**



**Keszler A. műszerész,**

DEBRECZEN, a kereskedelmi akadémia épületében.

Eredeti amerikai varrógépek,

angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Bicikli részek legolcsóbban  
csakis nálam kaphatók, valamint mindennemű javítá-  
sokat műszerész műhelyemben pontosan mér-  
sékelt árak mellett készítek

Varrógépek, kerékpárok, írógépek, orvosi  
műszerek, fog-furógép, villanygépeket, mülábakat és  
mindenféle testhordó készülékeket mérték után ké-  
szítek és javítok.

**Nyilvános figyelmeztetés!**

Az első egyedül álló varrógép- és kerékpár  
műszerész javító műhelye törvényes ipar-  
ral egyedül Debreczenben.

